

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
 Kovács a lap szellemi és szerkesztési
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adnak.

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová
 az előfizetési pénzek, a hir-
 detések és ezeknek díjai,
 valamint a felszólamlások
 küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. BATTIK MIKLÓS.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó
 hivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 koronára.

A Szent Jobb.

Századok óta évente augusztus 20-án
 ünnepet ül a magyarnemzet széles e hazá-
 ban; ünnepet ül az ország szíve a székes-
 főváros, amely Szent István jobb kezét ör-
 zi híven Budának ősi várában. A magya-
 rok Mekkája a nagy nemzeti ünnepen a fő-
 város. Elzarándokolnak oda Magyarországnak
 első emberei éppen úgy, mint a sze-
 gény egyszerű hívő nép, hogy résztvegye-
 nek abban a fényes körmenetben, melynek
 a központját a csodás szent jobb képezi.
 És amint nagy pompával, a hercegprimas-
 sal élén, körülhordoztatik e legendás erek-
 lye, fejet hajt előtte nemcsak a keresztény-
 ség sok ezrede, hanem más hívő is, mert
 az nemcsak a keresztény magyarságnak, ha-
 nem minden honpolgárnak „Szent Jobb“-ja.

Árpád vezéreivel foglaltatta fel, de ez
 alapította meg a hazát, — ez hintette el a
 magyar kereszténységnek dúsan csirázó mag-
 vait, — ez tette egységessé a magyar nem-
 zetet, — ez rakta le az ezeréves magyar
 állam bástyáinak alapköveit, — ez vezette
 s oktatta munkásságra a népet, ez építette
 fel városainkat, — ez óvta a kultúradások-
 tól és belvillongásoktól szeretve féltett nem-
 zetét, — ez alkotta meg az erős vármegyei

intézményt, — ez emelt csarnokot a val-
 lásnak és közművelődésnek, — ez: a di-
 csőséges Szent Jobb!

Amint így elmélkedem az augusztusi
 napsugár hevében, sárguló leveleket látok
 hulldogálni a fákról. Im, még küszöbön
 sincs az ősz, már is a hervadás, az elmu-
 lás jeleit szemlélhetem fent és alant. De
 ugyancsak ekkor lelki szemem előtt meg-
 jelenik az elmulás-, a hervadás diadalmos
 ellentétéképpen s soha el nem muló Szent
 Jobb kápráztató fényességében, vakító gló-
 riájában. Immár kilencszázad ezer baja, el-
 lensége, vihara száguldott keresztül-kasul a
 nemzet testén, de Szent István király jobb
 keze ott virasztott mellette teljesen épen,
 mintha a maga romolatlanságával távol tar-
 totta volna tőle a pusztulás, a rombolás
 veszélyét; mintha bátorította s lelkesítette
 volna a nemzetet, mintha mondaná: „ne
 féljetelek, hiszen én veletek vagyok.“

A szent király jobbja, amely önzette-
 nélkül annyi áldást árasztott a nemzetre, any-
 nyi könnyet szárított fel a többször sir szé-
 leig lesújtott nemzet szeméből: nem sem-
 misülhet meg, — nagy szimbolumként meg-
 marad nemzetének mindenkorig.

Szent István szelleme lakozik a csodás
 jobb kézben, annak a feledhetetlen hona-

lapitónar romolhatatlan jobbában, aki pró-
 fétai ihlettel csaknem ezred éve — kiszab-
 ta nemzetének pályáját, akinek bölcsessége
 volt azokkal, akik kilencszáz év alatt a nem-
 zet javán munkálkodtak. Jövőbe tekintő
 prófétai látással az ő szelleme érintette meg
 azokat lelkét, akik a nemzetet a haladás ös-
 vényén vitték előre. És az ő szelleme él
 addig, amíg a Magyar, magyar lesz, amíg
 vallásos hit övedzi fényvel a dicsőséges
 Szent Jobbot.

* * *

A nemzet augusztus 20-án imát küld
 a gondviseléshez, esdekelve kéri a nemze-
 tek Atyját, hogy tartsa meg időtlen-időkig
 azt a drága jobb kezét, amely kilenc szá-
 zadon át csodás erejével védte, oltalmazta
 a magyarok hazáját. A nemzet együttes
 imája, — oh mily szükséges, hogy meg-
 hallgatásra találjon a csodákat tevő kegyel-
 nek Atyja előtt, mert hiszen „olyan rossz
 idöket élünk rossz csillagok járnak.

Felülte üdvös a csodás kéznek örök
 időig való fennmaradása. Hadd lássa a
 nemzet maga előtt annak az Első Magyar
 Embernek kezét, aki fáradságot nem ismer-
 ő munkássággal, önérdeknélküli tevékeny-
 séggel — Isten dicsőségét is előmozdítva

TÁRGA.

Bátor Angyel.

Elbeszélés a népeletről. * * * Irta: Nagyrévi.

Jelige: Bocssás meg ellenségednek.

— No, ugyan kigyelmed jóra adta a fejet!
 De hogy is gondolhatott arra, hogy ilyen szegény
 koldus leányt vegyen el? Mije van neki? Apja,
 az a kenes, göthös, maholnap a sirba fordul.
 S marad e örökség? Szegény, mint a templom
 egere!

— Szegény, de becsület! — válaszolt ko-
 moly hangon Nagy András.

— Mit ér a becsület, ha korog a gyomra
 az éhségtől? — feleselgetett Nagy Veron. — Beh
 szentes is lett kigyelmedtől! Nem gondol kigyel-
 med öreg napjaira? Nem veszi eszébe, hogy e
 hűvany koldus-szegény lány miatt tagadta ki edes
 apam is kendet az örökségtől?

— Lesz akkorára egy pár hold földünk, no
 meg szerzünk házat is magunknak! Azt meg
 nagyon sajnálom, hogy e tettem miatt zárt ki
 örökségetől atyam. De mi bajod van neked
 azzal a szegény asszonnyal? Valahányszor csak
 meglátogatlak benneteket, mindig csak elkéséred
 lelkemet eszeségassal. Csak te legy oly hűsleges,
 dolgos és takarékos, mint ez a szegény asszony,
 akkor a jeg hatan is megéled az uraddal!

— Isten aments, hogy olyan legyek! No
 hiszen szépet hallottam fölöle! Épen reggel mond-

ta a piacon Sárga Rozál néni, hogy kicsoda és
 micsoda ez az asszony! Hogy ki járt hozzá, mi-
 kor még kend a katonáéknál volt!

— Kicsoda? — kérte megdöbbenve András.

— Ha, ha! — vigyorgott Veron. — Egy
 uri formájú fiatal ember! Na hiszen, szép mák-
 virág a kigyelmed felesége...

— Te! — kiáltott dühtől rekedten András.

— Te! ... Ki mondta ezt neked, te ... te? ...
 — szakadt abba hangja.

No, — gondolta kárörömmel Veron, —
 majd lesz annak a rongy koldus leánynak, van
 még el is kergeti magától.

— Mondtam már, hogy Sárga Rozál.

— Hun lakik az a vén boszorkány?

— Tatan csak nem akar kigyelmed elneve-
 hozza? — kérte erőltetett komolysággal Veron.

— El én, ha addig élek is! Te is velem
 jössz!

— Nagyon szívesen, majd meghallja kigyel-
 med, hogy nem hazudom. Mond ő még kendnek
 többet is.

De András már nem hallotta e szavakat:
 az ő lelkét csak egy gondolat foglalkoztatta. „Le-
 hetetlen lehetetlen! Hiszen mikor a katonáékhoz
 mentem, úgy sirt, úgy zokogott szegény lány és
 esküvel ígerte, hogy soha hűtlen nem lesz hoz-
 zám. És ime mit hallok fölöle! ...

— Gyűjlek kend már l szót! Veron, mifor
 a tükör előtt való hosszas illegés-billegetés után
 bátyja felé fordult, — felesztendeig húzza maga-
 ra a mándit?

Valóban olyan sokáig elbajlódott András,
 míg fel tudott köszülni. Meg a keze sem a lott

az öltözködésre, pedig máskor egy két pillanat a-
 latt teljesen fölkeszült. De annál gyorsabban val-
 tódott ki agyában a gondolatok. Végre kitamoly-
 gott az útra. Kellemes tavaszi szellő csapta meg
 arcát. De ő nem érezte a virág illatot, nem hal-
 lotta a közeli erdő madarainak énekét. Ment, tá-
 molygott, mint a veszetséghez közellevő eb.

— Ugyan húzza man ki kend magát, ott
 gyűn a hirtón a tekintetes úr, — figyelmeztet-
 tette Veron bátyját s Andras fölemelte tetovazó
 szemét s kalapot emelt a reá barátságosan mosoly-
 gó főbírtokosnak. — No ugyan, beh is oda van
 kigyelmed; nem érdemli az a rossz ... majd-
 nem mondta valamit! Kap kend nála külbömböt
 is. Ott van például a Szemes Júlia ... az gazdag
 is, no ... meg szép is ... igaz egy kicsit nagy-
 ravágyó és fázik a dolgotól, de hiszen, majd meg-
 változik a főköte alatt ... az oda van kerget.

András nem felelt semmit. Fölkerültek a
 nagy út sarkára. Ekkor Veron figyelmeztette, hogy
 a legközelebb baloldali kis közben lakik az öreg
 asszony, akhez mennek. Andrásnak egyszerre ar-
 cába tolt a vér, majd elhalványult s remegni
 kezdett. Mintha egy nagy bűnös most menne a
 főtárgyalásra, ahol élete, vagy halála fölött fogják
 kimondani az ítéletet. Valóban élete, erkölcsi ele-
 te: becsülete, boldogsága forgott veszedelemben ...
 De amint közelebb ernek a házhöz, egyszerre ki-
 egyenesedik a szép ferfi teste, hatalmas vállán s
 erős mellén kismulnak a ruha redői s helyko
 leptekek lép be a rozoga kapun.

A szellemesek háza.

Ismerkedjünk meg egy kissé e furcsa ház
 külsőjével. Hűvany, rongyos volt e ház kívülről.

— egy országot volt képes a halhatatlanságnak megalapítani. Lássá és csodálja benne e hon minden polgára a tettnek ere és kőnél maradandóbb emlékét.

Hadd legyen egy kéz amely megfenyegetse a nemzetet akkor, amikor önmaga ellen, függetlensége, szabadsága ellen cselekszik, — amikor közölte a visszavonás, a hazafiatlanság, a hálatlanság és rút irigység büne uralkodik. Hadd védje egy csodás kéz a nemzetet akkor, amikor az erőszak iparkodik a hazafiss meggyőződést és vágyat elfojtani; védje akkor, amikor „körül fogna háboruk homalya”; hadd hintse aldását a hon minden lakójára akkor, amikor hűségesen kitart Szent István drága örökségének: a nemzet függetlenségének kivívásában.

„Csodatevő erődben hiszünk oh legendás Szent Jobb! Uj erőt meritünk belőled, óh örök dicső szimbolum. A köznapi bantásokkal teljes világban jól esik a Te fényességes örök ragyogásod, mert ez vezérel bennünket bolyongó nemzeted a munkásság rögs útján.

Te legy nemzeted erőssége, Te soha el nem múló fenséges Szent Jobb!”

Veverán István.

Társadalmi alakok!

Irta: Csehál József.

I. A bizománysnő.

„Küzdelem a létért”, mondja a szociológus; „valamennyiünk harca késhegyig, valamennyiünk ellen”, mondjuk nyíltan és őszintén.

Az evolúció örök törvénye es evvel kapcsolatban a fent idézett jelszók szültek már is es szülik napról-napra a furesábbnál furesább existenciákat. Egy ilyen a „bizománysnő”, avagy az „ügyöknő” is. — Hiszen kérem, megélni akarunk. A nő mindinkább érvényesülni akar, érvényesülni kénytelen a nyilvánosságban. Mondjuk, valamely kis ember meghal. Itt hagyja özvegyét, árvait szegénységben, a legszükségesebb nélkül. Azelőtt az ily esetben az árvákat vagy irtalmas rokonok

vették át, vagy ha ilyen nem volt, árvaházba kerültek; az özvegy pedig keresett és talált is a maga számára, tudásának, tehetségének megfelelő kenyérkeresetet. Ma már gyakori jelenség, hogy az özvegyasszony nem válik meg gyermekeitől, hanem elegendő erőt és leleményességet érezvén önmagában, felveszi a küzdelmet a létért, a családfenntartásért egymaga. Így keletkezett, fejlődött ki a bizománysnő, az ügyöknő. — Tavol legyen tőlünk ezt gáncsolni. Ismerünk személyesen számtalan jóra való asszonyt, akik a legkétségbeejtőbb viszonyok közt léptek e pályára, becsületesen álltak meg helyüket, s némi szerencsével még szép jólétre is tettek szert, igaz, hogy csak fáradságos, nehéz munka árán. Tisztelet, becsület az ilyenek előtt; amde — egy régi közmondást idézve: „Ahoza az Isten templomot épít, menten koresmát épít mellé az ördög!” — nem minden nő marad meg eme pályán a becsület mellett és éppen ez utóbbiakkal akarunk kissé foglalkozni, ama kimondott celsal, figyelemzetni mindazokat, kiknek szükségük van talán eme társadalmi biénákra.

Nem arról a fiatal asszonyról szólok, aki annak idején kisebb-nagyobb időközökben be szokott állítani hivatalomba százpengős toalettblen, húszpengős lakktopánkában és aki ügyökösködött — irótolakkal, ceruzákkal és párizsi gummikülönlegességekkel. — Ama másik fiatal, esinos és elegáns nőről sem szólok, aki hol reggel, hol délután állított be garzon emberek lakásába és bizományskodott férfi fehéreművekkel, mértékvetelre is készen. Hiszen ilyeneknél a bizománysnő csak cégér, csak nagyon is átlátszó lepel. Vagy a kórház, vagy a tolonkecsi az osztályrészük előbb-utóbb. Ártani ók csak önmaguknak ártanak, társadalmilag nem veszedelmeselek.

Han m egy másik válfajról szólok most! Itt Abonyban az ilyes lápvirág alig terem, nincs talaja, ezért kérem a nyájas olvasót, kíséjzen el gondolatban a fővárosba.

Valamely külvárosi utca egyik háromemeletes bérkaszányájában lakik, szerény udvari lakásban X. ur. Pénzügyi számtiszt, vagy bírósági irodatiszt, vagy a „Blau és társa” könyvelője; szóval egy gyengén javadalmazott, de becsületes és jóra való kis hivatalnok. Két éve hogy nős; elvett egy ennivaló kedves, de földhözragadt szegény lányt; egy édes kis fiúcska is eleveníti már meg a szerény kis lakást. Persze, a házbér drága, az élelem szintugy, X. urnak külsejére is gondot kell tartani, mert így követeli a „dekorum”! Így hát a kis jövedelmet a legmerészebb kombinálásokkal kell ugy beosztani, hogy teljék, mivel X. ur elég elrettentő példát látva, semmi áron sem akar adósságra keveredni.

Az asszonyka maga takarít, főz és mosogat, mert cselédre nem telik; maga megy el reggelenként vékony, magavarrta kartonruhában a vasár-

csarnokba; de szívesen teszi mindezt, szereti férjét, szereti fiúcskáját, ifju testének rugékonysága átsegíti az élet viszontagságain, de azért akárhányszor eszébe jut, mit mondott a Novákné, aki nagy tudománnyal közreműködött a kis fiúcska megérkezése alkalmával: „Hej, a Nagysága, evvel a bájos arcával, gyönyörű testével inkább hercegi palotába illene, mint ide!”

Egy szép délelőttön, — az asszonyka éppen készíti a paradicsomlevest és darástésztát, miből az ebéd áll, — husra nem mindennap telik, — bekopogtat egy ötven év körül álló uriasasszony. Elegáns, de szolid fekete toalett van rajta, aranylánc nyakán, briliáns gyűrű ujján, viaszos-vásznonba borított nagy pak van karján. A következő párbeszéd folyik:

— Jó napot kívánok, Nagyságos asszony! Bocsanat, hogy alkalmatlankodom, nagyon szép és modern ruhakelmém vannak, méltóztatsek változtatni!

— Köszönöm, most nem veszek semmit! (Persze, 25-ike van még csak és csupán 3 forint 65 kr. van már a konyhapénzből.)

— Kérem! Kérem! Megnézni nem kerül pénzbe! (Nem hagyja magát egykönnyen, minden felszólítás nélkül bement a szobába és már fel is bontotta pakját.) Csak tessék megnézni, kérem! Akar vesz Nagysád, akár nem!

Az asszonyka nem állhatja meg kíváncsi pillantást vetni a kellemintákra, Szzebbeknél-szebbek, finomabbaknál-finomabbak. A bizománysnő beszél és beszél, az asszonyka mind ingatagabb lesz; elegáns ruha, nevelésesen csekély havi részletek, beleértve a szabónő számláját is. Végre győz a bizománysnő; aláírat a tapasztalatlan asszonykával valami nyomtatványfelét, aztán távozik. Másnap már jön a szabónő mértéket venni; impertinens mosollyal nézi a szép arcot, a szép formákat; az asszonyka ezt észre sem veszi; ötödnapra itt van a kész ruha, egy hercegnő is viselhetné; hogy is mondta a Novákné? . . .

Az első havi részletért pontosan eljön a bizománysnő. Potom 3 forint csak; a konyhapénzből adja az asszonyka, urának nem is szolt még az egészről, hátha megharagudna?

A bizománysnő nyugtázza a részletet és aztán ismét beszél, beszél, beszél, hogy bizony ősz van és a szép ruhához feltétlenül szükséges egy fekete bársonykabát, mert „így” csak nem lehet az utcára menni? — Két hét múlva új divatos kalapot, struccollal, sőt az asszonykára, majd aranyórát, kis láncsal és medaillonnal; az asszonyka szabadkozik, emlegeti a felszaporodó részleteket! „Neveléses — csittitják felébredt lelkiismeretét, — a Nagysága jó nekem, nem félttem a pénzemet!”

Elmulik öt-hat hét, hol több, hol kevesebb.

A vályogból vert falról csatokban lógott le a maladozó vakolat; hogy is ne, hiszen hat év óta öntözgett és veri már az ég peremező szője eszokról es delről, keletről es nyugatról ezt a nagyon is kieső helyen fekvő hazát es nem volt gondviselő kez, mely neha időről időre megtapasztalgatta es bemeszelgette volna. Pedig volt lakója. Egy öreg, ráncos arcú asszony, kit nem az idő, nem a gondok, hiszen most nult 48 éves, kenyeret megszerezte könnyű szerrel, fáradság nélkül: jól fizettek azok a szerencsetlen, rászéd-tt asszonyok es emberek, az ugynevezett „szellemesek”, mondom, nem az idő, nem a gondok, hanem irigy, ravasz lelke, zúgorisága, mely éppen csak annyit adott neki az eledelből, hogy föl ne forduljon az ebégtől, juttattak el ily körüi venségre. Andras, mikor meglátta es beesett szemü, ráncos arcú asszonyt, elkezdte lenedni.

— Ez az akit keresek? — kérdé megütődve Andras V. rontól.

— Ez — monda ő es az öreg asszony felé mutatott, aki mutatott ujjával szajára mutatva intett nekik, hogy ne beszéljenek es kivívotta előttük eszandesen az ajtot es a konyharól rögtön a ház baloldali zugába, a kamrába vezette be őket es becsukta maguk után az ajtot.

— No, lányom, Veron, mi jót hoztál? Vagy talán ez a batyád? — es hunyorított szemével; jól tudta, hogy ő az.

— Mondja csak kigyelmed, hát mit hallott kigyelmed az én feleségemről, Bátor Angyélról? — kerde Andras.

— Hah! jaj fiam, nagyon rossz személybe bolygott te bele! Tudod-e, hogy ez megcsalt teged? Tan már mondta is a Veronka, hogy fiatal

uri féle járt hozzá, de milyen szép! Én saját szememmel láttam, mikor bement a házukba ennek az . . . Angyélknak . . . De egy kicsit várjatok fiaim . . . mindjárt gyűvök . . .

— Addig innét nem megy ki, míg meg nem mondja, hogy ki volt az es mit keresett az Angyélknál! — kelt ki haraggal Andras, ki már eddig is alig tudta türtőztetni haragját.

— Engedj ki fiam, Andras fiam . . .

— Egy tapodtat se! — toppantott haragjában Andras es megragadta a Sarga Rozal karját.

— Ugyan engedje már el kend! — szolt Veron. — Hatha valami dolga, vagy baja van neki. Vagy hátha éppen a kend ügyében akar valamit tenni . . . — es jelentőséggel teljes pillantást vetett az öreg asszony felé.

— Ugy ugy lányom! Látod Andras fiam, milyen jó testvéred van neked. Valóban, a te ügyedben akarok most eljárni, csak engedj ki es . . .

— A nevé! mondd meg annak az urnak! — kiáltott Andras es megrázta az asszonyt.

— Gyere utanam, Andras fiam es majd megtudod annak a fiatal urnak nemcsak a nevet, hanem még a hivatalját is.

Andras es szavakra kiengedte őt kezéből es ment Veronnal együtt az asszony után.

De jó is volt, hogy jöttek már kifelé, mert éppen akkor akart benyitni a kamrába a Fehér Ilka, a Sarga Rozal legmeghíttebb társnője, mikor éppen a Sarga Rozal keze nyitotta ki az ajtot.

— Ugyan hova maradsz el ennyi ideig? . . . — De amint megpillantotta a Nagy Andrást, meg a Veront, abbahagyta a továbbkérdezést Ilka.

— Megyek már. In'hol-la, ezekkel volt dolgom. De gyertek már! — Es mindnyájan bemen-

tek a konyha jobbjan levő szobába.

Mint mikor a méh a darazsak fészkebe téved, oly kellemetlenül érezte magát Andras e szobában. Ki is akart mindjárt jönni es csak nagynehezen tudták visszatartani Veron es Sarga Rozal. Mi is volt odabent es kik voltak ott? Volt itt az öreg es vén asszonyokból minden változat. Egy-két öreg embert is e hiszékeny es félrevezetett asszonyok közé vetett hiszékeny es babonás voltak. No, hiszen, faluhelyen nagyon hiszékenyek az emberek, épugy, mint az asszonyok. Hátha hozzá még olyan okos es sok országot látott ember beszél nekik sok zöldséget, mint ez az esernyős mester, kit ugy allnak most itt körül a háromlabu asztalnál, mint a római papok az áldozati állatok föláldozásánál. Többen közülök hosszú olvasójukkal legyintgettek a médium felé, kibem most ütötte föl satorát, azaz jobban mondva, most tert vissza köborlásából jölkészült satorába, az esernyős mesterbe az ördög. Ugy tajtékozott a szája, mint a borbély szappanos esészejében a hub. Bármilyen jó pajtása is volt az esernyős az ördögnek, de arra ugyan még sem meglátta, hogy tajtékos hubot verjen az esernyős ajkára. Megtette tehát maga az esernyős, amit elmulasztott megtenni a jó komája. Ugy hentergett es rugdalozott a három labu asztalon, mint a Galván-áram halása alatt a beka-comb. „Hess, hess, gonosz lélek es n'enj bele jó lélek!” mondogatták az anyókák es esörgött, zörgött a hosszú esontból es gularisból készült olvasó es fokozatosan esállapodott a médium hanykolódása, elsimultak ajkaról a buborékok es mint valami finom édes folyadék folyt le az ajka két szelen, egy-két rángatózás es megszűnt mozogni.

Folyt. köv.

Levelet hoz a póstás, Szmilovicné — a bizománnyosnó — ír, kéri a Nagyságát, hogy holnap délelőtt 10 órakor, saját érdekében keresse fel lakásán, az N. utcában, de minden esetre jöjjön el ám! Az asszonyka megijed; rossz a lelkiismerete; először veszi most fel az új ruhát, kabátot, kalapot, órát lárcostól; mindezekről még mit sem tud férje, még nem volt hatarsága neki ezt bevallani. És elmegy Szmilovicnéhoz; nem valami nyájasan fogadják, mert hat roppant anyagi veszteség érte őt, a tönk szélén áll; a kezében levő kötelezvény értelmében, bármennyire sajnálja is, kénytelen a részleltételt felmondani és követeli, hogy X. né a számlákat a z o n n a l r e n d e z z e l . . .

X. né kér, könyörög, sir! Minden hiába! Szmilovicné könyörtelen; vagy fizet X. né, vagy átadják a colgot az ügyvédnek! Most látja csak X. né, mily hinárba került; ül egy fotelban, szeméit zsebkendővel takarja; a divánon pedig Szmilovicné ül és a biztos győzelem tudatában nézi áldozatát. Milyen szép, még siránkozva is szép! Megér ötszáz pengőt, alább nem is adom! Az előszobában leplek hullatnak, kopogtatás nélkül belép egy elegans, dalia uriember. Hisz ezt várta Szmilovicné! Az uriember rövid eszmecseré után késznek nyilatkozik X. né ügyét nagylelkűen rendezni; egy kis barátságot és rokonszenvet vár csupán X. néől, semmi egyebet! . . .

És a folytatás? . . .
Egy a házból kikergetett feleség és dajkaságbandott fiúcska! Avagy egy revolverlövés és vele kapcsolatos bonctani intézet! Avagy egy rendőrségi igazolvány! Avagy — és erre nem egy példa van már, — hogy X. ur most tizkrajcáros szívat szív és a vendéglőben vacsorál estenként feleségével, a köruton lakunk első emeleti három utcai szobában és X. né minden délután el-ellátogat Szmilovicné révén szerzett j. barátaihoz

De mortuis. . . .

„De mortuis nihil nisi bene.“
A halotról jót vagy semmit. Mondja egy közmondás. Ezt tartotta szem előtt a r. kath. olvasó kör tisztelt elnöke is, midőn a r. kath. olvasó egyület egyik választmányi ülésen lapunk ellen támadást intézett mert, egy „Minék a?“ című cikkben egy elhunyt polgártársunk közéleti tevékenységét hírtartam, mely cselekedetemmel egy köztisztelőben álló egyén emlékeit — szerinte — megsérteltem.
Mi előtt tovább mennék, megadom a választ ezen vádra nézve és pedig azzal, miszerint merhetlen távol állottam attól, hogy bold. Gulyás Mihály polgártársunk személyét megbántsam, mert őt mindig talpig becsületes és olyan embernek ismertem, akinek egyéniségéhez sem szó, sem gondolat nem férközhetett, akinek egyéni tisztessége példaként állott kortársai előtt és több mint husz évi közszereplésünk alatt majd nem egyedül álló olyan embernek ismertem, aki legtávolabb állott a szerceplési viszketegségektől, a kapaszkodási hajlamoktól és ama vágyaktól, melyeknek célja a közéleti tevékenységekből anyagi előnyök elérése.

Midőn ezt az egyület tisztelt elnökének figyelmébe ajánlom, figyelmeltetnem kell őt arra is, hogy sem ő, sem senki a keresék alatt engem, vagy mást el nem tilthat attól, hogy bárki közéleti tevékenységeit s azoknak hatásait bírálata alá vegyük; de a míg ezt a jogot magamnak és másnak vindikálom, megadom neki is, másnak is azt, hogy az én közéleti szereplésemet — ha ilyenről szó lehet, vagy ha esik róla szó s arra érdemes, — tetszése szerint bírálghassa és ha van okára, el is ítélhesse.

Más tehát az egyén s más a közéleti tevékenységnek bírálata és más az is, hogy azt miként csináljuk és végül az is más, hogy ezen bírálatot megértjük és hogyan értelmezzük.

A múltnak egyszerű regisztrálása, a múlt közéleti eseményeinek és hibáinak föltárása a közérdeknek szolgálatában, a haladás, az előre való törekvés nagy érdekeiben; kötelesség Nem mindenkinek kötelessége, csak azoknak, akik vállalkoznak ezen törekvésekben való közreműködésre. Nehez, háladatlan kötelesség ez, amin csak az könnyít némileg, ha ezen közreműködés önzetlenül, mindenemű anyagi érdek kizárásával történik.

Itt aztán nem lehet különbséget tenni, hogy előről, vagy nem előről emlékezzünk, valamint hogy történelmi dolgok regisztrálásánál mellékes az, hogy Deák Ferencről, vagy Wekerle Sandorról van szó.

Ezeket előre bocsátva ráterek cikkem tendenciájára, melynek nem volt más célja, mint fel-

tárása egy régi, avult rendszernek, mely mereven elzárkózott minden újítástól, a korszellem követeléseitől, a megfontolt előre haladástól és az éles előre való látástól.

És itt meg kell jegyeznem, hogy sok közszereplő egyén nem a maga belátása szerint cselekedett, határozott, vagy munkálkodott a múltban, hanem p. o. ha egy olyan bíró állt az életben, akinek a népszerűség előbb való volt miádeneknél, annak irányítása szerint igazodtak. Hányszor megtörtént, hogy valamely fontos esetben a bíró, mint a közgyűlés elnöke, jobb meggyőződése ellenére mélyen hallgatott, előzőleg azonban kiadta a jelszót! „minék a?“ „Nem kell bele menni.“ stb. És itt megint a sírok nyugalmát kell blygatnom . . .

Hát az ily hámogötű politika csinálását ostorozom én némely felszólalásomban, mint a mely legalkalmasabb cselekedet minden jó irányú, őszinte, nyílt törekvésnek megbénítására, letörésére.

Ámde ma már ezen túl vagyunk. A közvélemény elég érett már arra, hogy e fölött distingválui tudjon, a mint ez kifejezésre is jutott egy pár utóbbi választáson. A népszerűséget nem az találja meg ma már, a ki keresi, hanem az, aki dolgozik rá a közélet terén, mellék célok nélkül.

Ki, hogy dolgozik milyen tehetséggel, milyen eszközökkel, mennyi jó akaratú és mennyi önzetlenséggel, azt elbíralhatja az egyület elnöke jól, rosszul, a hogy tudja, vagy ahogy neki tetszik, de véleményét másokra oktrojálni s ez által benűnkét terrorizálni — nem lehet.

Vártam, hogy a cikk tárgyában itt e h-lyen provokálva leszek s midőn hiába vártam, elebe megyek az afele ferde felfogásoknak, melyek nekünk nézetet, véleményt és meggyőződést akarnak diktálni.

Bár az a támadás illetékes helyen, arra hivatott férfiú által érteles, okos szavakkal, a maga értékére le lett szállítva, de szükségesnek láttam a magam részéről is eliminálni intencióimnak téves, rossz akaratú magyarázatát.

Ez az incidens alkalmat szolgáltat nekem arra, hogy bizonyos egyéneket figyelmeztessek arra is, hogy a társas körök nem sajtóbíróságok, s a sajtó termékeit — üleseiken nem tárgyalhatják. A tagok maguk között szólhatnak, szapulhatnak, ahogy jól esik, de gyűlésileg jurisdikciót nem gyakorolhatnak.

Alkalmasabbnak vélem, ha az együletben az illetékes tényezők a t-gok felvételénél nagyobb körültekintéssel járnának el s az italozás és a verekedések helyett a vallásos szellemet, felfogást, törekvéseket ápolnák, mozdítanák elő és mindig szemelött tartanak Krisztus ama örökbecsű tanítását: „Szeresd felebarátodat.“

Egyébként — a mit mondtam, megmondtam, mert „Omnia licent poetis!“ **Temesközy.**

MI UJSÁG?

— **Beteg tisztviselő.** Belső részvétellel értesültünk, hogy Komáromy József, tükarek-pénztári pénztárnok, egy hirtelen jött szervi komplikáció következtében beteg lett. A baj keletkezése után azonnal Budapestre, a Szt. János kórházba szállították, hol szerdan délelőtt szerencsés operáción ment keresztül. Mint örömmel értesültünk, a műtét teljesen sikerült s a betegség gyors lefajása lesz és mihamarább a logjobb egészségben fogjuk a tevékeny tisztviselőt viszontlátatni.

— **Beírások az állami polgári iskolában.** Beírások az 1910—11. tanévre úgy a fiú, mint a leányiskolában szeptember hó 1—3. napjain, naponként d. e. 8—12 óráig eszközöltetnek. A javító-, felvételi és pótvizsgálatok a fiúiskolában szept. hó 1-én, a leányiskolában 2-án d. n. 2 óratól kezdődőleg fognak megtartatni. Felvilágosítással naponként d. e. 9 től 10 óráig az igazgatói irodában készséggel szolgál az igazgatóság.

— **A mai előadás** iránt csakúgyan rendkívüli az érdeklődés, mert a jegyek az egész színházra elkelték. Híjába, Halmi Károly tudja, hogy mi kell a mi publikumunknak; mert nem minden fővárosi író tud a vidék szája ize szerint szindarabot szerkeszteni. A mai előadásra elismerést előlegezzünk Németh Ferencné primadonnának, Bartucz Erzsike dramái alakításának, Danczkaynak, mint az ugrí füles cigány primásnak, no meg a — természetesen — a két Halmi fiúnak mint főszereplőknek. Úgyes partnerek Holló Mariska és Cseri László. Általában azonban — a próbák szerint — ilyen jó, összhangzatos előadást még nem produkáltak derék műkedvelőink, amit a darabba is elmondhatunk.

— **Kassza után.** Széles körű nyomozás van folyamatban a sashalmi kassza rablás ügyében s bár a főváros egyik legügyesebb detektívje is közreműködik, credmény mind ez ideig nincs, Nagyban megnehezíti az eljárást az a körülmény hogy a Werthein szekrényt nem — mint eddig — a közelben valahol feszítettek föl s hagyták ott hanem a kis kocsival együtt, — mely szinten az uradalom tulajdona volt, s amelyen elszállították — eltűntették nyomtalanul. A kasszában 1870 k. készpénz as egy sorsjegy volt.

— **Tüzeset.** Lipák Pál tanyáján, ma egy hete este egy káza szalma és más takarmányféle elégett. Biztosítva lévén, nagyobb kár nincsen.

— **Jogászok figyelmébe.** Ügyvédi és bírói vizsgára, az összes jogi szigorlatokra, Budapestre, Kolozsvárra, államszámviteltani, államvizsga és alapvizsgára sikerrel, gyorsan készít elő dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma, Budapest, VII. Wesselényi utca 13. Jegyzetek kikölcsönözötnek. Felvilágosítás díjtalan.

— **Léghajó Abony fölött.** Tegnap mult egy hete delután 1 óra tájban egy óriási nagy léggömb lebegett városunk felett. A kosárban két katonatiszt ült. „Ballon Kibitz“ katonai léghajó volt 600 m. magasságban.

— **Hírek a szomszédból.** Napszámosság lóapolónak volt alkalmazva a ceglédi Belső-majorban Kocsis Izidor 48 éves törökszentmiklósi illetőségű egyén. Folyó hó 10-én, amint a gondjaira bízott esikókat a kamrába betelerle, azok a korlátot felfeszítették s Kocsis a mellén, illetve gyomrán olyan erős ütést szenvedett, hogy ennek következtében kiszendett.

— **A főváros legelső fiúinternátusa.** Az egész országban közismert és páratlan népszerűségnek örvend a Gerő Ferenc-féle középiskolai fiúinternátus, mely Budapest, VII. Rózsa-utca 33. szám alatt van. Azon szülők, kik sulyt fektetnek arra, hogy a gymnasium, real, kereskedelmi, vagy polgári iskolába járó gyermekeik gondos nevelésben részesüljenek és tanulmányaikban szakszerű támogatást nyerjenek, kérjenek az intézet igazgatóságától prospektust, ahol azt készséggel és díjtalanul megküldik.

Szerkesztői üzenetek.

„Nemő!“ Jönni fognak. Köszönet és szívélyes üdvözlét.

M. János. Ama bizonyos éjjeli épületes verekedés al almilag az „Esetek“-ben fog szövéttétni!

Hirdetmény.

A Flégner-féle gőzmalom és lisztkereskedésben friss búza lisztek olcsón kaphatók.

Nullas liszt 16 1/2 kr., egyes liszt 16 kr., kettős liszt 15 1/2 kr., hármass liszt 15 kr., négyes liszt 13 1/2 kr., ötös liszt 11 kr., hatos liszt 10 kr Rozsliszt 10 1/2 kr., korpá 4 forint 20 kr., árpa liszt 7 kr. kilója, tengeri dara 7 1/2 kr. kilója, tengeri 155 kr. vékaja.

Egy teljesen önálló lakás, lehetőleg 4 szoba, konyha, kamra, pince, stb. mellékhelyiségekkel, kerttel összre kerestetik. — Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Tanoncnak egy fiú felvétetik Brück Adolf divatárú üzletébe.

Eladó ház.

A Hertzka-féle ház (Gaál Miklós-utca) örökáron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. — Bővebbet a tulajdonosnál, ugyanott.

Tanonc felvétel.

Egy jóra való iskolázott fiú tanoncúl azonnal felvétetik Perényi Ignác első rangú rövidárú üzletében.

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, az „Abony” kiadóhivatala
ABONYBAN.

Van szerencsém Abony város és vidéke t. közönségének b. figyelmét felhívni

könyvnyomdájára,

hol igen jutányos áron és gyorsan szerezhető be: névjegyek, lakodalmi és bál meghívók és mindenféle nyomtatványok.

A t. közönséget tiszta, modern és pontos kiszolgálásról mindenkor biztosítva, könyvnyomdám b. pártfogásukba ajánlva, igen tisztelt megrendelőimnek szolgálatára mindenkor örömet készen vagyok.

Kiváló tisztelettel

SZERDAHELYI JÁNOS
nyomdatulajdonos.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva, legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES.
MEDGYES, 61. SZ (Nagyküküllő-m.)

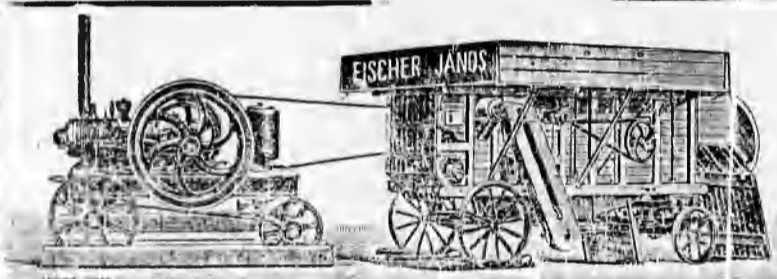
— Tessék képes árjegyzéket kőrní! —

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy. szó., mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

MAGYAR VULKÁNCEMENTGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központi iroda: Budapest, Vas-utca 25. szám. — Telefon-sz. 107-16. Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi porlandcementet, Vulkánporland cementet, kitünő minőségűt, mely a porlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

FISCHER JÁNOS mérnök, malomépítészet, Budapest
V., Nádor-utca 35. szám. Sürgöny cím: TURBINA.

Cséplőkészletek
MUNKTELL
eredeti svéd
nyerszólmotoros
lokomobílok
BENZIN- és
szivóga telepek

Legmiesztel kitérő szavato svg. lebiztosabb 02 m. Árrészletek és költségvetés ingyen

Ügynökök

legmagasabb jutalék mellett magyarországi elsőrendű **ablakroletta** és **zsalusia gyár** részere felvételnek. Olyanok, kik már ezen szakmában dolgoztak, előnyben részesülnek.

Ajánlatok:

Friedman Károly
butor- és redőnygyára, Pécs.

Kérem cégemet más céggel össze nem téveszteni!

Neugebauer Antal

első mesőgazdasági gépműhely és részöntődeje.
Alapítványi Sajat és elsőrangú magyar gépgyárak gyártmányainak nagyraktára.
Sajat ház és ipartelep. 19-20

Szolnokon Tiszapart Tomori-ut 10-11.
Állandó gépkiallítás. Nagy új gépraktár. Nagy raktár beosztási- és tejjgazdasági cikkekben. Szivattyus kutak és fecskendők, ugy kender- és riggyanta-tömlők — Gép- és motortulajdonosok nagy hasznára. Gőzmalom és gyárak, szeszyar, cukorgyár, fűrészmalom, valamint gazdák, gép- és mindennapi motor-tulajdonosok figyelmébe ajánlom az általam legújában konstruált és elkészített Magyarország és Ausztria összes tartományaira szabott 3 db gőzhengerfűró-gépet — Gőzhengerfűrészek bárhol a helyszínen.

Minden rendszerű új mérlegek nagyraktára. — Mérlegjavítóknak figyelmébe! — (Tarázó) mérlegek állványal és excentrikus emelő készülékkel eladó. — Hiányos mérlegek javítását, hitelesítéshez való elkészítését és szakszerű újítását méltányos áron és legrövidebb idő alatt eszközölök. Továbbá 4, 6, 8, 11* lóerejű cséplőgép és locomobil és egy Bánki csonka rendszerű 4 lóerejű álló benzín-motor is eladó.

Egy hat lóerejű kovássé használt cséplő és ennek meghajtásához egy megfelelő benzín, esetleg nyersolaj motor garnitúra megvételre kerestetik.

Élelmiszerek, bel- és külföldi terményeket értékesítő vállalat

Beer Sámuel és Társa

A székesfehérvári pénztárná óvadékot elhelyezett érvényszéki legbejegyzett magánbizományosok.
Budapest Központi Vásárcsarnok.

Iroda: Csillag-utca 1. Telefon 42-26. Sürgőny cím: Beer Csillag-utca. Postatakarék Dheque számla 25153.

Előfordul mindenféle élelmiszeri bizományi és értékesítési a legmagasabb napi áron a legjutányosabb feltételek mellett, gyors és előnyös lebonyolítással

Marhabúst, őrölt borjúkát, juhokát, bárányokat, serőseket, füstölt kolbász árukat, nyers- és fűsölt sonkát, vadakat, élő és vágott lisztitott baromfit, halakat, élő rákokat, tojást, mézet, tejfölt, vaját, tehéntúrót, juhtúrót, sajtokat, hűvelves veteményeket, mákot, paprikát, zöldséféleket, burgonyát, korai főzelékeket, gyümölcsöket, alma, birsalma, körte, szamóca, málna, pöszmete, ribiske, meggy, cseresznye, barack, szilva, görög- és sárgadinnye, csomegeszőlő, borszőlő, must, bor, stb. stb.

A kődemények címünkre: Központi Vásárcsarnok vasutállómaához intézendők.
Efti jelentést kívánatra küldünk és készséggel szolgálunk mindennemű felvilágosítással.

Tisztelt háziasszony!

Tudja-e Ön miért legjobb a Flégner-féle liszt? Tudja-e Ön miért legolcsóbb a Flégner-féle liszt? **A Flégner-féle mőalmi liszt azért a legjobb**, mert a legkitünőbb tiszavidéki búzából, a legmodernebb eljárással készül. **Azért a legolcsóbb**, mert a Flégner-féle lisztet nem dragítja sem szállítás, sem az eladással járó költség. — A Flégner-féle **mőalmi liszt** bármely **más lisztnél szaporább.**

Kapható:

Flégner-féle gőzalmi lisztraktár, Hunyadi-utca — Flégner-féle gőzalmi fiók lisztraktár, Szelei-út.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni Abony város n. é. közönségét, hogy könyvkötészetemet Gyal Miklós utca (öszv. Kreisinger Ferencné hentes) asszony házába helyeztem át.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását
Tisztelettel
Szűj László
könyvkötő.